

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Contractus

[Straßburg], nicht nach 24. Aug. 1473

[Prologus]

[urn:nbn:de:bsz:31-333209](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-333209)

V. Supplicatio...
De...
Spiritu Sancto

Incipit tractatus de contractibus et vitalicis etc. *Inylo Bapti appus*

Sume tibi librum grandem ysa. viij. kmi ubi xps no
e fundamentu nullu boni opis e edificiu. c. lxxxij
Paulus fundamentu enim aliud nemo potest po
nere nisi id qz positum est ihesus xps. i. cor. iij.
Glō id e fides xpi scz que p dilectō; operat p hanc xpus ha
bitat in cordibus Aliud nō est fundamentu hoc ostendit ne
minē sunt p̄ire Hec glō sicut em̄ deus dilexit mundū ut filiū
suū unigenitū daret ut omnis qui crediderit in eū non peat
sed habeat vitā eternam iobis. iij. Quisquis aut xpm credit
euāgelio credit glō ad Gal. ij. Quia credere xpo est crede
re que vera sunt que dicit credere vō in xpm includit bonam
opationē omnis inquit glō. xpus Math. viij Qui audit vba
mea et facit ea assimilabit viro sapiētī int. futuro prouidētī
Qui edificauit domū suā supra i terris firmitatē fidi petrā
id e xpm glō Ille edificat in xpo qui qz vidit ab illo facit et
descendit pluuia aerea p̄catum impugnacō Et venerūt flus
uia potentū p̄secutio niue uel blandicie uel maligni spiritus.
Et flauerunt venti et irruerunt in domū illam hec omnia ir
ruerunt in edificiu v̄tutum et nō cecidit fundata enim supra
firmā petrā Et respondit xpus dicens Oīs qui audit verba
mea hec scz in monte dicta et non facit ea non habet excusa
cionē sed est ruina eius magna qz monita salutis cōtempnit
Ergo similis erit gentili illis iudeo uel dyabulo viro stulto
qui non prouidet qui edificauit domū suam supra arenā que
feruida est in spe terrenorū et descendit pluuia et venerunt
flumina et flauerūt venti et irruerūt in domū illā et cecidit
glō Oīs ascia que fixa in deum spe nō pmanet Intemptacio
mbus non valet subsistere et tanto plus augit quanto plus
in hys que mundi sunt a superioribus disungit et fere omnes
mali uel fidei boni ingruente qualibz temptacōe peiores fiūt
cadunt ergo qz non sunt edificati in xpo glō Qualicūqz sint

Inl. 2
a

Dei p[ri]mo malis

que sup concupiscenciā vitiorum fiunt nō stabunt S; procho:
dolor sicut legitimus in expiencie li. q; multi diuites et multi
aly querunt ocum qd est oim temptationū et malorū cogita
cionū et in utiliū sentiua ut dicit Bern. et etiā henricus de
balsia in prologo suo sup gen. infinita genera hoim intuntur
euadere laborē Quidā pfurtū. quidā p pdam quidā p ludū
Alp p vsurā aly p illicitū dtractū zc Et illi oīs cum talibus
iniustis acquisitis cadunt et erit eorū ruina magna cū dicit
eis Ite maledicti zc qz non sunt fundati in xpō Sed qz kmi
ut dicit Greg. Omelia et fr ezech. impio mors debet Sed ei
aspeculatore via vite nuncianda ē et eius impietas increpan
da est Si vō speculatoz id est pdicatoz tacet ipse impius in
iniquitate sua moriet qz impietatis eius meritū fuit ut dig
nus non esset ad quē speculatozis sermo fieret sed sanguinē
eius dñs de manu speculatozis requirens qz ipse hūc occidit
qui eum tacēdo morti perdidit Et cū michi indignissimo ad
hoc officū incumbit ex obediencia et officio vobis pdicare
et ostendere viā veritatis Et uideo q; heu multi errauerunt
a uia salutis ut timendū est potissime laborantes pro reddi
tibus habenduz non ad eorū merā necessitatē nec ad reipub
lice uel proximorū utilitatē S; pure et solū ad agendū eorū
ocia voluptatē et auariciā ita q; bñ possum dicere illd ysaie.
lvj. Oīs in viā suā declinauerūt vnusquisq; ad auanciā suā
asummo vsq; ad nouissimū igit ne forte alps pdicauerim ipse
reprob? efficiar. 1. Cor. cū dei igit auxilio a quo cuncta bo
ra procedūt et a quo oīs sapia est Eccia. 1. intendo vobis a
liquas informacōes et doctrinas sumptas et collectas aplu
ribus doctozibus et mgris dare in quibus potestis aliqualiē
informari quomō licet hēe redditus perpetuos vel non Et
quomō nō licet castra vel villas et alia in mobilia impigno
rare qz vsura est et de vitalicys et signanter quomō dtract?
reempcōs p̄t aliqualiē licite hēi Et ne videat̄ proterue repro
bare doctozes et mgrōs tam antiquos q; modnos tractātes

de ista materia contractuū idcirco plectus multis tractatibz
faciam sicut apes que ut dicit Ambrosi2 in exameron Inter
herbas et flores q̄ sibi sunt agrua recolligit et requirit Sic
recolligā et requirā int̄ dicta et doctrīnas eorū q̄ sunt michi
magis agrua et magis vtilia Et illas informacōes probabo
auctoritatibz sacre scripture sanctorū qz doctorū et sacri euā
gely cū ostensioe rescripti grandis libri qz quilibz dz reape
et in eo cū studio legere s̄m exhortacōz dñi dicentis. **Sume**
tibi libz grandē **Queso** igit̄ notandū qz omnipotens de2 ab in
icio inēmtate qz dā libz dictauit et sunt m. cccc. xlvij. anni
qz eum ad t̄ram destinauit pro quo multitudo angelorū exul
tauit qz quadragita septiamis in quodā strimo nobilissimo oc
cultauit quē xxxij. annis in t̄ra clausis reseruauit hic in alto
pulpito ē collocatus et oī populo reserat2 Et quicūqz fidei
um hūc libz didicerit et cottidie in eo legerit diligētē cum
studio vitabit viā que ducit ad infernū et forte etiā q̄ ducit
ad purgatoriū qz hō p̄t cum tāto studio istū libz legere qz
immediate aīa eiusdē egredit̄ a corpe euolat ad celestē padi
sum Et dabit̄ vnicuiqz liber iste et dicet̄ sibi lege et respō
debit nescio lras psa. xxxij. **Quia** forte dicas. **Quo** hūc libz
legā qui nunq̄ didici t̄ram audi ergo et hūc libz te docebo
et tibi demonstrabo rescriptū eius et cū diligētē audis ee
an̄ oculos cordis tui reponas et sp̄ in eo om̄z necessitatē aīe
in eo legere valeas ecce iste liber ē ip̄e vngem̄2 dei filius
qz p̄r celestis pro nobis p̄toribus de celo ad t̄rā destina
uit et in strimo nobilissimo scz gloriose marie v̄gis vtero no
uem mensibz occultauit qz xxxij. ānis clausum in hoc seculo
reseruauit. sed in die pasaphen collocat2 est in altissimo crus
cis pulpito et reserat2 ad salutē omī populo Et sicut libri
explicantur folia sic cruce explicantur crura et brachia ex
tendantur ut in passione eius in quā in libro legas et om̄z
nem anime in eo necessitatem et informacionē inuenias hūc
librum sp̄ debes inspicere vt ad istas vitare de via contractuū

et aliarum malarum viarum quarum nouissima ducunt ad mortē eternam ergo ostendam tibi ut premisi rescriptū illi? libri et hic ostendo figurā crucifixi dicendo respicite et leuate capita v̄ra qm̄ appinquat redemptio v̄ra Luce. xxi ecce rescriptū libri vite scz v̄ngemti dei filij scdm̄ humanam naturā in alto pulpito crucis positum et reseratū et reuera v̄ngemtus dei filij dñs n̄r ih̄s x̄ps bñ d̄r liber vite eo q̄ in eo est forma vite viuendi qz ad formas vite x̄pi p̄t quilibz corrigere vitam suā sicut liber corrigat ad libz v̄n glō sup illd̄ psal. Et in libro tuo om̄s scribent hoc dixit x̄ps p̄n̄ et p̄sona sua in li. tuo scz in me qz dedisti formā iusticie hoibz scribent id ē seruent Et noīabunt om̄s xp̄iam a x̄po Nicolaus de gota dicit Qui nō sunt scripti in libro hoc damnabuntur Apoc. ij. Qui non est inuentus scriptus in li. vite missus est in stagnū ignis Et nota bñ qz iste liber sc̄ptus est triplici mō Pr̄mo tanq̄m icera vt naturalē oñderet obedientiā et ductibilitatē et ut se oñderet esse lucis materiā ut dicit d̄ seipso ioh̄is iij Ego sum lux mūdi Et qz talis sc̄ptura de leui posset deleri iō Sec̄do uoluit scribi tanq̄m in pelle alba ut ostenderet sue nate mundiciā et etiā vite sanctitatē qz p̄ctm̄ nō fecit nec iuent? ē dol? in ore ei? .i. pet. ij Sz qz hec sc̄ptura etiā deleri posset p̄ ignē cupiditatis iō Tercio uoluit scribi uel sculpi tanq̄m in silice vt non posset deleri in silico manēte silicis substantia et s̄gt illā sc̄pturā qua scriptus ē in cruce cū lancea cū qua vnus militum latus eius apparuit et continuo exiuit sanguis et aqua ioh̄is xix hec ē silix seu petra q̄ figurata est Exo. xvij. vbi legit qz dñs ait ad moysen En inquit ego stabo corā te ibi supra petrā oreb p̄cucies qz petrā tibi eribit exea aqua ut bibat ppl̄s hoc glosat vuilhelmus d̄ milite. d. En ego stabo corā te ibi sup petrā p̄ct̄ est eius scdm̄ humanā naturā 1 Cor. x sup hanc stat scdm̄ diuinam naturā qz naturaz q̄ assumpsit nunq̄ deponet p̄cutit p̄ct̄ qm̄ de latere eius p̄forato fluit aqua ad l̄ram vel aqua

baptismi qua irrigat eccia seu aqua doctrine Ezech xxxvii
aque redūdantes a latere dextro et sanabuntur et viuunt
om̄s ad quos uenerit torrens hec uilhel. cū igit̄ hec aqua
scz doctrina q̄ sanat et facit oēs uiuere ad quos uenerit eru
pit de pet̄ sup quā edificata est eccia Mat. xvi. iō non im
merito illa doctrina q̄ effluxit de ore ipsius petre si xpi erit
fundamentū nre speculacōis scz ipsi2 matie de tractib2 et
hoc iō ut xps sit fundamentū pntis opis ne sup edificū de
struat̄ p diuersas impugnacōnes nri psecutoris scz dyaboli
Qui tanq̄ leo rugiens circuit q̄ris q̄ deuoret 1 pet̄ ii Et bñ
d̄z leo rugiens p̄t fortitudinē et crudelitatem eius qz nulli
p̄cet Jerē. lxj. Crudelis ē et non miserebit̄ cui optet fortit̄
resistere et hoc ī fide scz mediatoris dei et hoim ihū xpi p qz
sum2 liberati a pctō sine qua fide nullus poterit saluari ut
dicit̄ .b. aug2 Adoptatū ergo respice ī rescriptum libri uite
scz ihū xpi et in oibus impugnacōib2 nri psecutoris habe re
fugiū ad passioz ei2 et ut possis fortit̄ resistere Sume ē libz

¶ Prima pars.

DE diuino igit̄ ofisus adiutorio qz p̄sto est oibus
pie deū iuocantib2 iux̄ illud ps̄. p̄pe est dñs oib2
iuocantibus eū Intendo p̄ntez materiā scz de cō
tractib2 diuidere ī tres ptes p̄ncipales scz īp̄licē moduz
quo nri liber grandis scriptus ē ut supra tactū ē Et p̄ia ps
p̄ncipalis erit de p̄petuis redditib2 et qui p̄nt tales red
dit2 licet h̄re Scda ps erit de impignorantib2 et vitalicys
Et t̄cia ps de tractib2 reempcōis **¶** Quantū ad prima ptē
istius matie Sume ē libz grandē libz uite in quo habemus
formā uiuendi et quō scriptus est hoc ipse desidat p̄ beatus
Job xix. d. Quis michi tribuat ut scribant̄ s̄mones mei sp̄
mcera glō itelligit̄ hoc aut̄ desidero scribi ad exemplū Vi
deam2 ergo quō p̄rio script2 ē tanq̄ icera et hoc duplici de
cā P̄rio ut oñderet nat̄ alē obedienciā et ductibilitatē Se
cūdo ut oñderet se esse lucis materiā Nūc quantū ad primū

*De p̄petuis redditib2
De impignorantib2
De vitalicys*